

HEJ IGEN!

Hoppas ni har haft en fin sommar och en trevlig höst! Vi närmar oss nu julen med stormsteg.

Vad har vi då hunnit med i föreningen under denna tid?

Märkesåret har verkligen hjälpt till att marknadsföra vår förening. Aktiviteter har det varit runt om i hela landet. Media har satsat mycket på 200 års-minnet av att Finland kom att tillhöra Ryssland. TV, radio och inte minst tidningarna har uppmärksammat händelsen.

Tapani Rossi har varit flitigt anlita som föreläsare på flera platser i södra Sverige.

Själv har jag fått många telefonsamtal om detta. Flera tidningar har kontaktat mig och velat få kontakt med finska krigsbarn. Bl.a. Blekinge Läns Tidning gjorde ett stort reportage om vår medlem Erik Jurvin i Blekinge. Ett helt uppslag blev det. En fin historik om finska krigsbarn med faktauppgifter fanns också med i samband med reportaget. Bra reklam för föreningen blev det också. Många vet ju inte att vi finns till. Denna uppmärksamhet har också bidragit till att vi blivit ännu fler medlemmar.

JUNI

Först hade vi ett sommarmöte i Tyringe på **Café 21**.

Den musikaliska familjen **WRAMBJER** (mor, dotter och son) driver detta berömda café.

Det var nog den varmaste da-

Sommarträffen i trädgården på Café 21

gen denna sommar så vi höll vårt medlemmöte utomhus. 69 medlemmar kom. Efter möte och mat showade dagens värdfolk för oss.

WRAMBJERS spelade och sjöng så det stod härliga till, det hördes säkert över hela Tyringe. Många egna och även andra välkända låtar spelades och roliga historier berättades. En för oss ny artist – vår egen **Timo Haapanen** gjorde en bejublad succé med sitt uppträdande på scenen tillsammans med Wrambjers.

OKTOBER

Ålagille, vi gjorde en repris på förra årets lyckade fest.

Lena och Hans organiserade det hela. Det är mycket som ska ordnas till ett Ålagille för 80 personer. Alla ingredienser och tillbehör ska köpas in, hämtas och tillagas. Bordet ska ställas på plats dukas

och dekorerar. Ett stort TACK till dom duktiga "mattanterna". TACK Lena o Hans för allt slit ni har haft med Ålagillet! Ett tack även till dom övernattande gästerna som städade lokalen dagen efter..

DECEMBER

Julfesten håller vi denna gång på Borgen i Osby. 09-12-04. Se sep. kallelse.

Soini

INNEHÅLL

Antero Ijäs berättar om sina resor	2-4
Carina Johannesson	4
Sektionsträffar	5
Kulturens dag i Broby	6
Höstmöte med Ål	7
Minnesord	8
Nya Medlemmar	8
Årsavgiften	8
Blogga Med Ambrosius	8

Många resor

Jag heter Antero Ijäs- Nilsson och är född i Orivesi Finland. Mina föräldrar och mina två äldre sysstrar bodde i Viborg i Karelen. Min far var inkallad i den finska armén. I februari månad 1940 var han hemma på permission en kväll och berättade att snart kommer ryssarna med en fruktansvärd motoffensiv så att det är bäst att ni packar en väska och ger er iväg från hemmet. Sagt och gjort så packades en liten väska med lite linnevaror, det var det enda de orkade bära med sig. En sparkstötting och en liten kälke användes som transportmedel för att komma till järnvägsstationen. Kälkarna lämnades utanför stationsbyggnaden och skulle användas när de kom tillbaka. Min mor och systrarna fick stiga upp i en godsvagn som sedan gick till Lahtis. Från Lahtis skickades de till Orivesi och blev inkvarterade på en skola.

Till Helsingfors

Den 10 april föddes jag. Familjen fick stanna kvar på förläggningen en tid, tills det hade ordnats en enrumslägenhet i Helsingfors. Livet i Helsingfors var fruktansvärt svårt, det fanns ingen mat att köpa, (dom hade inte pengar till att köpa av svartabörshajarna) min mor hade ju tre barn och sig själv att tänka på. Vistelsen i Helsingfors blev inte långvarig, så dom fick flytta till Åbo. Där fick dom bli inneboende i ett rum hos en äldre dam som hade en stor lägenhet på Parkgatan. Där tyckte dom att det var bra att bo men det var kanske svårt att bo på det sättet med tre barn, att vara inneboende är inte alltid så lätt. Efter ca. halvår ordnades det en liten källarlägenhet på ett rum och kök. Lägenheten hade bara kallt vatten och avlopp, dasset låg ute på gården. Lägenheten var ganska fuktig och ohälsosam att bo i. Detta var ändå bekvämare än att vara inneboende, men

Första resan till Finland finkläd och försedd med adresslapp. Kristianstads Central 8 juli 1947.

det var ganska långt till närmaste skyddsrum. Familjen hann just flytta dit när ryssarna bombade Åbo på sommaren 1941. Min far kunde se de ryska bombplanen flyga in över Åbo tidigt på morgonen, hans kompani var placerat ute på finska Utö. Han kunde känna hur hela ön skakade av bombningarna, vid middagstid började röken bli synlig, Åbo stod i lågor. Han tänkte på sin familj som var inne i stan.

Flyttade till Sverige

Barnförflyttningskommittén föreslog många familjer att skicka sina barn till Sverige, dels för att barnen skulle få det bättre, sjuka barn

skulle få läkarhjälp. Finland behövde kvinnorna till industrin och till andra arbetsuppgifter, Finland hade rustat en armé på 475.000 man, så det var ont om manlig arbetskraft.

Jag och min 3 år äldre syster Eila skickades till Sverige med tåg från Åbo via Haparanda till Stockholm. Vi kom till Stockholm den 1/5 1942. Antagligen hamnade vi på hotell Anglais för hälsokontroll och i väntan på att någon i Sverige ville ta hand om oss.

Den 5 maj kom jag till Kristianstad där Mia Bergkvist hade ordnat så att jag hamnade i Immeln

hos ett barnlöst handlarepar Karin och Hjalmar Nilsson. Följande har berättats för mig:

Min syster

Den 10 maj var jag ute på gården och lekte. Marta Lindskog som bodde utmed bygatan ringde till mor Karin och berättade att hon hade varit i Kristianstad och hämtat en finsk flicka. Hon ville inte äta eller dricka hon bara grät, det gick inte att få kontakt med henne, Marta undrade vad hon skulle göra. Mor Karin sa att, kom hit med flickan, vi har ju vår lille finske gosse här, kanske dom kan finna varandra. Sagt och gjort, Marta tog flickan i handen och traskade bygatan fram till vårt hus. Flickan kom in på gårdsplanen och fick syn på mig, sprang fram mot mig tjöt av glädje, jublade och kramade om mig. Det var min syster Eila.

Eila stannade i Immeln till sommaren 1943, då hon återvände till Finland igen.

Jag stannade kvar och trivdes säkert bra, fosterföräldrar, släktingar och andra vänner var väldigt snälla mot mig. Jag behandlades som en familjemedlem.

Lärde mig att prata göingemål och anpassade mig till de förhållanden som rådde. Vad jag har hört var jag väldigt lättfostrad. Åren gick och allt var väl, 1947 skrevs jag in i Gyviks skola i Immeln. I juni månad kom det brev från Finland att jag måste skickas tillbaka.

Åter till Finland

Visste egentligen inte vad det hela handlade om, mina riktiga föräldrar ville ha tillbaka mig, Karin och Hjalmar var ju mina föräldrar. Det började bli fruktansvärt jobbigt, alla tyckte synd om mig och alla frågade mig: När skall du åka? Hela tiden malde detta i huvudet på mig, vart skall jag egentligen resa. Släktingarna var ledsna och tyckte att det var fruktansvärt synd

om mig och sa att alla kommer att sakna dig, dom trodde att jag aldrig skulle återvända till Immeln mer. Den 8 juli var det dags att åka till Kristianstads Central för vidare transport till Stockholm och över till Åbo. Många släktingar och en del lekkamrater hade samlats på järnvägsstationen för att säga adjö. Jag försågs med en adresslapp. En del grät och var ledsna för att jag skulle iväg. Själv försökte jag att hålla gråten borta och ville inget annat än att tåget skulle gå. Hela händelseförloppet var en fruktansvärd upplevelse.

Vi kom till Stockholm dagen efter, där fick vi mat på en barnbespis-

“När jag blev 18 år, fick jag själv bestämma var jag ville bo.”

ningslokal nära Skeppsbron, på eftermiddagen gick vi i samlad trupp till båten. Själva båtfärden har jag inget direkt minne av det enda jag kommer ihåg var att det var många som kräktes. Med på resan var även Kaarina Jokinen (Carina Johansson) från Glimåkra, detta fick jag veta i september månad 2009.

På morgonen lade båten till i Åbo hamn. Vi gick från båten till tullhuset och utanför stod föräldrarna och väntade. Jag mötte två för mig helt okända personer, vi kunde inte prata med varandra, mina föräldrar var lyckliga, men det var inte jag. När vi kom till bostaden hämtade mina föräldrar en äldre man som kunde svenska. Jag fick en del hjälp av honom, men senare var han inte alltid till hands. En hel del språkförbistringar uppstod. Dagen efter det att jag hade kommit ”hem” var min mor och visade mig för grannar och bekanta, hon var överlycklig över att hon hade fått hem sin son igen.

Språket och skolan

Sommaren gick, jag lärde mig mer och mer finska för varje dag. Jag skrevs in i Sirkkala svenskspråkiga folkskola. Den 1/9 var det dags att ge sig till skolan. Min mor visade på klockvisarna när jag skulle ge mig iväg, låsa dörren och hänga nyckeln om halsen.

Vägen till skolan var inte lång men det var kusligt att gå förbi ruinerna av bombade hus, sådant var man inte van vid från trygga Immeln. Det var svåra tider i Finland, fattigt och eländigt, bl.a. kom flera barn till skolan barfota. Jag blev ofta mobbad för mina hela och rena kläder och för att jag inte kunde språket. Dom kallade mig för svensken.

Det första skolåret gick bra trots att jag gick i svensk skola och samtidigt var jag tvungen att lära mig finska. Hjälpen med läxorna fick jag aldrig, p.g.a. språket. Jag hörde senare att jag lärt mig att tala ganska bra finska på ett halvår.

Höstterminen gick och även vårterminen. När skolan var slut den siste maj 1948 fick jag resa till Sverige igen. Jag var överlycklig. Sedan gick jag andra klassen i Värestorps skola, tredje klassen i Åbo, fjärde klassen i Värestorp. Mina föräldrar hade skrivit in mig på Åbo svenska klassiska lyceum. Den 1/9 1951 började jag där. Efter 5 års skolgång på lyceet praktiserade jag på en mekanisk verkstad. Under dessa år tillbringade jag alla somrarna i Immeln.

Sverige blev hemlandet

När jag blev 18 år, fick jag själv bestämma var jag ville bo. Jag hade redan bestämt mig och jag tog farväl av Finland. Lördagen de 28 juni 1958, tog jag båten till Stockholm. På söndagen den 29/6 vandrade jag från Skeppsbron till Centralstationen i Stockholm, samma dag som Sverige spelade VM-final

mot Brasilien i fotboll. Med andra ord en historisk dag.

Sedan denna dag har jag varit bosatt i Sverige. Jag kunde aldrig vänja mig vid Finland och längtade alltid till Sverige. Jag har aldrig ångrat mitt beslut. Jag har alltid tyckt att det har varit roligt att besöka Finland, men jag kan inte tänka mig att bosätta mig där. Mina första fem år i Sverige gjorde nog att jag alltid har känt Finland som ett främmande land.

Nu på äldre dar har jag tänkt på hur svårt mina föräldrar egentligen har haft det. Dom miste sitt hem i Viborg, fick bo under dåliga förhållande, familjefadern var inkallad under fem år. Börja bygga upp en ny tillvaro efter krigen, förlorade sin son m.m. Alla krigsbarn har säkert "orsakat" sorg för sina biologiska föräldrar, syskon, fosterföräldrar, andra anhöriga och vänner, men jag hoppas att vi krigsbarn även har varit till glädje för många. Det jag personligen har varit med om, har stärkt mig på så sätt, att jag har insett att livet inte alltid går käpprakt och att man inte kan ta allt för givet. Det är bara till att finna sig i den situationen som råder. Denna enorma barnflyttningen gjordes i all välmening men det blev ändå inte alltid så bra. Mätte det inte hända mer.

Antero Ijäs Nilsson

Carina Johannesson, f.d. Kaarina Jokinen berättar:

I min släktforskningspärm har jag bl.a. handlingar från Riksarkivet efter Hjälpkommitten för Finlands barn.

Det finns kopior av färdsedel för min resa till Sverige den 23 oktober 1943, läkarundersökning under-tecknad av Leg.läk. O. El-genmark och underskrift av Mia Bergqvist, mottagare i Kristianstad.

När jag nyligen läste igenom samtliga kopior av färdsedeln avseende

Kaarina med sin fostermor inför resan tillbaka till Finland.

min återresa till Finland 8.7.1947, upptäckte jag ett bekant namn, Ijäs Pekka Antero, född 10.4.1940 (samma månad och dag som jag) och med adress i Turku.

Jag ringde genast till Antero och berättade för honom att vi hade åkt tillbaka till Finland i samma transport. Han saknade ett papper där mitt namn stod skrivet, kanske p.g.a. att jag bodde i Lieto och han i Turku, så han var ovetande om detta. Dessutom har jag ändrat

mitt namn.

Det var meningen att jag skulle återvända till Finland sommaren 1946, men jag fick stanna i Sverige ytterligare ett år p.g.a. det oroliga läget i Finland.

Dagen då jag måste återvända till Finland var en sorgens dag.

Både jag och min fostermor försökte hålla tillbaka tårarna och visa upp ett leende för fotografen.

Sektionsträffar i Göingebygden

... i Vinslöv

SFK:s sektion Göingebygden hade onsdagen den 27 maj en träff i Vinslöv. Värddinna för träffen var **Sirkka-Liisa Tobiasson**, som ställt sin villa till förfogande. Glädjande hade 26 medlemmar mött upp.

Inledningsvis intogs en god sommarbuffé på altanen. Alpo Persson läste upp en rapport från nye ordföranden Soini Andersson, som bevisat Riksmötet 2009 med bl. a. besök hos Finlands statsminister. Efteråt ställdes färden till Jagorstrands trädgård, som 2003 utsågs till Sveriges vackraste villaträdgård. En lummig och artrik

trädgård visades upp. Vid kaffet berättade Antero Ijäs-Nilsson om sin finska grannflicka. Vidare berättade Pentti Suua om sitt liv som krigsbarn och hur han hittade hem till Olofström. Sirkka-Liisa Tobiasson visade upp krigsbarnsminnen i form av föremål, foton och sin finska resväska. Som ett minne av träffen planterade Timo Haapanen och Alpo Persson växten Finlands vita ros på gräsmattan.

Ny träff planeras till onsdagen den 2 september i Knislinge.

Alpo Persson

... i Knislinge 2 september 2009

Onsdagen den 2 september mötte 23 medlemmar ur sektion Göingebygden inom Sydsveriges Finska Krigsbarn upp till en träff i hembygdsföreningens gamla del av Klockaregården i Knislinge. Vård för träffen var Antero Ijäs-Nilsson, Knislinge. Efter samling och upprop intogs lunch i den trivsamma lokalen. Hembygdsföreningens Lars Blixt visade därefter deltagarna

runt i föreningens museer, där rikhaltiga samlingar från gamla kända nedlagda knislingeindustrier, såsom Skofabriken, Strumpfabriken, Blixtlåsfabriken samt Knislingeverken nostalgiskt fångade deltagarnas blickar. Dessutom tog man del av Skolmuseet och Verktygsmuseet.

Vid kaffet berättade Anita Sjöholm, Hässleholm om sina

upplevelser från sommarresan med buss till finska Lappeenranta (Villmanstrand) och ryska Vyborg (Viborg) med deras olika kultur och miljö

Vidare informerade SFK:s ordf. Soini Andersson om kommande arrangemang samt tackade för initiativet till träffen.

Beslöts om en ny sektionsträff i Glimåkra den 26 maj 2010.

Alpo Persson

Kulturhusens dag i Broby

firades – Finska krigsbarn i fokus.

Söndagen den 13 september 2009 uppmärksammades Kulturhusens dag på Broby Bibliotek.

På initiativ från Riksantikvarieämbetet bjöd Göinge Hembygds-förening in till en dag där de finska krigsbarnen stod i fokus. Temat i år är "Sverige - Finland - en gemensam historia".

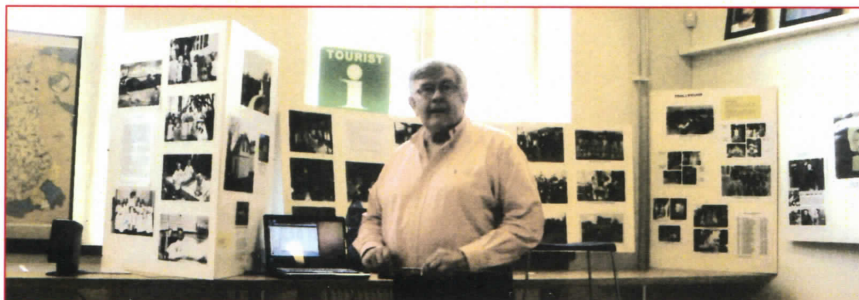
Tapani Rossi, som bl.a. skrivit boken "Räddade till livet", höll ett uppskattat anförande och visade sin fotoutställning, div. publikationer samt samlade dokument från hans egen barndom och uppväxt som finskt krigsbarn. Dessutom fanns böcker om krigsbarnen, skrivna av Sinikka Ortmark Almgren och Ann-Maj Danielsen bl.a.

På plats fanns 9 st krigsbarn bland en publik på 30 personer, som lyssnade med intresse till Tapanis berättelser. Det handlade om transporter av krigsbarn, de sjuka barnen, barnhemsbarnen, initiativtagarna till barntransporterna, o.s.v.

Tapani lyfte fram de positiva sidorna med hjälpinsatserna, men han vet att det inte är alla som vill bli påmind om den traumatiska tiden och som fortfarande plågas av minnen från en ångestfylld krigsbarnstid.

Det gavs också tillfälle att ställa frågor under anförandet och några krigsbarn kunde även berätta om sina egna upplevelser.

Ordförande i Göinge Hembygdsförening tackade Tapani Rossi för hans framförande och hälsade publiken välkommen

Tapani Rossi vid sin fotoutställning i Broby

på en fikastund (för en billig penning) i angränsande lokal, där man också kunde diskutera ämnet - Finska krigsbarn.

Text och Bild: Carina Johannesson

KÄRLEKENS LOV

Om jag talade med människors och änglars tunga,
om den ljöde likt silverklockors toner, min röst,
om jag kunde som näktergalen jublande sjunga,
men icke hade kärlekens eld i mitt bröst,
då vore jag lik ett skal utan kärna
och klingade falskt som en ostämd cymbal.
Och bjödes mig trosvisshet och världar av visdom
hellre jag tömde Kärlekens heliga Gral.

Den kärleken, som icke främst söker sitt eget,
men som hoppas och tror, som förlåter och förstår,
den är, trots allt, den största av krafterna, som kämpa
och den, som till sist ur striden segrande går.
Hur grymt den förorättas, hur hett än hatet glöder,
är kärleken tålig och ädel och god,
den gläder sig ej över orätten bland bröder,
men bekämpar den onda med ödmjukhet och mod.

Vi äro ej arier, germaner eller judar,
vi äro ej av vit eller färgad ras.

Vi äro bara människor, som kämpa och lida
och sörjande se hur vår lycka slås i kras.
O syskon i världen, så räck varandra handen,
låt gränserna falla i hjärtan och land,
ty frihetens ande är skygg som en fågel,
och bindes allenast med kärlekens band.

Av Dagny Sundgren den 18.2 1942.

Ej publicerad, utan endast uppläst på en konferens för Hjälpkommitténs för Finlands barn länsombud, som samlats i Stockholm i februari 1942.

Denna dikt fick jag av Tapani Rossi och den tycker jag förtjänar en plats i vår tidning TERVE.

Redaktören

GEMYTLIGT ÅLAGILLE I SKILLINGE!

Vårt traditionella höstmöte fredagen den 16 oktober 2009 var arrangerat som ett ålagille och hölls på Skillinge Scoutgård.

Totalt 79 medlemmar hade samlats till en gemytlig och uppskattad sammankomst, med god mat och underhållning av "Nisse på Jönssons Bonagår" samt ett ålatteri.

Dagen innan festen hade Janne och Gerd, Soini och Tuulikki bl.a. skalat 30 kg potatis. Leena S. och Hans J. hade lagt ner ett enormt arbete, allt för vår trevnad. Långborden stod dukade, dekorerade med höstens löv och bär. Vi fick njuta av en god "äbblekaga" som dessert och till sist den efterlängtdade kaffetären.

Leena avtackades under varma applåder med en vacker blomma och kökspersonalen fick choklad som tack för ett gott arbete. Mätta och belättna styrde vi färden hemåt och ser fram emot något liknande nästa år, kanske även då i Skillinge!

Väl mött till vårt nästa arrangemang som blir JULFESTEN!

Redaktören

AKTUELLT

Först är det vår julfest som står på tur. Den 09-12-04 på Borgen i Osby.

Finlands självständighetsdag den 6 dec firas på olika platser. Glöm inte att tända ett ljus den dagen.

MEDLEMS- AVGIFTEN

Ang. medlemsavgiften för 2010.

Avgiften för ordinarie medlemmar och stödmedlemmar behålles oförändrade, d.v.s. **175,- respektive 75,- kronor.**

Det går bra att betala avgiften till kassören Irja Berggren på stundande Julfesten eller betala in den på vårt **postgiro 13 44 19-1**

Blogga med

AMBROSIUS?

Intresserad? Gå då in på

<http://www.krigsbarn.com>

REDAKTIONEN

Redaktör

Carina Johannesson

Grafisk utformning

Soini Andersson

Tryckning

Per Carlsson

Välkomna med bidrag till tidsningen.

Carina Johannesson

Manne Måns väg3

296 38 Åhus

Tel 044-24 79 73

NYA MEDLEMMAR

Nya ordinarie medlemmar registrerade i vår förening:

Matti Nurmi	Bromölla
Annikka Sippula	Kallinge
Aila Strömberg	Kävlinge
Marjatta Höijer Kriisa	Högands
Rurik Granlund	Knislinge
Eeva Svensson	Degeberga

Stödmedlemmar som registrerats:

Karl-Gunnar Sjöholm	Hässleholm
Barbro Nokelainen	Kyrkhult
Karl Sjöberg	Asarum
Ulla Nilsson	Knislinge
Hillevi Svensson	Kristianstad
Kristina Hoss	Lund
Ulla Nilsson	Klagstorp
Erik Ralsgård	Osby
Lilli Granlund	Knislinge
Stellan Svensson	Degeberga
Elleonor Schutz	Sölvesborg

Vi hälsar våra nya medlemmar

VÄLKOMNA

till Sydsveriges Finska Krigsbarn

**Vi önskar Er alla en riktigt God Jul och
Ett Gott Nytt År**

Minnesord

PIRKKO EKLUND, f. Juntunen

11/4 1932 — 20/7 2009

Född i Ämmäsaari nära ryska gränsen. Kom hit vid 10 års ålder och skickades tillbaka när hon var 14.

Hon utbildade sig inom sjukvården i Vaasa och kom tillbaka till Sverige som vuxen och arbetade med matlagning både på Viderups gods och Thulehem i Lund.

Hon var engagerad både i Finska Föreningen och senare även i Skåneföreningen Finska Krigsbarn, som den hette då. Där var hon också med i styrelsen.

Pirkko var en mycket positiv människa och till min glädje upptäckte jag att vi var släkt, visserligen avlägset, men ändå.

Tyvärr drabbades hon av en del sjukdomar och tillbringade sina sista år på Ribbingska sjukhemmet.

Vi bevarar henne i ljust minne.

Annikki Nilsson